

Koronavirus

Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen

THL:n seurantaraportti, viikot 35–36/2020, 9.9.2020

THL seuraa tiiviisti epidemiatilanteen kehittymistä. Tuoreimman neljäntoista päivän seurantajakson aikana (23.8.–5.9.) todettiin 313 uutta tautitapausta. Uusien tapausten ilmaantuvuus väestöön suhteutettuna oli 5,6 tapausta 100 000 asukasta kohden. Edellisellä neljäntoista päivän seurantajaksoilla (9.–22.8.) vastaavat luvut olivat 381 uutta tapausta ja ilmaantuvuus 6,9 tapausta 100 000 asukasta kohden.

Aluehallintovirastojen määräysten mukaan yli 50 henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia voi syyskuun ajan järjestää rajatuissa ulkotiloissa ja sisätiloissa, turvaetäisyyksiä ja hygieniakäytäntöjä noudattaen. Rajavalvonta palautettiin 24.8. alkaen Suomen ja useiden Schengen-alueeseen kuuluvien maiden ja sen ulkopuolisten maiden rajaliikenteeseen. Norjan, Ruotsin ja Suomen välinen rajaliikenne sallittiin paikallisten rajayhteisöjen välillä.

MIELI ry:n valtakunnalliseen Kriisipuhelimeen on tullut vuonna 2020 enemmän puhelujakin aiempina vuosina. Nuorten soittajien määrä on kasvanut eniten. Eniten vastattuja puhelujakin oli huhtikuussa, jonka jälkeen määrä väheni hieman kuukausittain. Elokuussa puhelujen määrä kasvoi uudelleen. Nollalinjan auttavaan puhelimeen soitettujen puhelujen määrä näyttää hieman laskeneen keväällä ja nousseen huomattavasti kesän aikana.

Savukkeiden myynti oli edellisen vuoden tasolla viikolle 13 asti, minkä jälkeen myynti kasvoi juhanukseen asti. Tämän jälkeen kasvu taittui ja on sittemmin jäänyt edellisvuotta korkeammalle tasolle. Nikotiinin korvaushoitotuotteiden myynti on poikkeusolojen aikana kasvanut selvästi. Poikkeusolot ovat näkyneet myös energiajuomien myynnissä.

Lomautettujen määrä oli korkeimmillaan toukokuun alkupuolella (yli 170 000 lomautettua). TEM:n tietojen mukaan määrä kääntyi laskuun touko-kesäkuussa ja on laskenut edelleen. Viikon 37 alussa (5.9.) kokoaikaisesti lomautettuja työttömiä työnhakijoita oli noin 59 000.

Suomalaisten koronaan liittyvän tiedon tarve on lisääntynyt uudelleen heinäkuun jälkeen. Koronainfoon tulleiden yhteydenottojen määrä lisääntyi elokuussa ja oli korkeimmillaan viikolla 33 (yli 3500). Viikolla 36 yhteydenottoja oli yhteensä noin 2900.

Perustoimeentulotuen saajien määrä on vähentynyt elokuussa. Perustoimeentulotuen hakemukset käsitellään keskimäärin kolmen työpäivän kuluessa. Määräajassa eli seitsemän työpäivän kuluessa tehtyjen ratkaisujen osuus oli kesäkuukausina lähes 100 prosenttia. Poikkeuksellinen kevät näkyi Kelaan saapuneiden kuntoutushakemusten määrissä. Hakemusten määrä väheni viikon 11 jälkeen.

Koronavilkku-sovellus on ollut ladattavissa maanantaista 31.8. alkaen. Sovellus nopeuttaa virukselle altistuneiden tavoittamista ja tartuntaketjujen katkaisemista. Koronavilkku on ladattu 8.9.2020 mennessä yli 1,8 miljoonaan puhelimeen ja se on käytössä yli 500 eri puhelinmallissa.

Heinä-elokuussa havaittu voimakas koronaviruksen oirearvioiden lukumäärän kasvu on tasoittunut. Alle 30-vuotiaiden osuus koronaviruksen oirearvioissa keväällä oli pitkään 30 prosentin tasolla, mutta on vähitellen kasvanut jo 50 prosenttiin.

Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon toisen vuosineljänneksen tietojen valossa Suomi selviytyi koronakeväästä ennakoitua paremmin. Tuolloin arvioitiin, että kansantalous supistuisi jopa kahdeksan prosenttia alkuvuodesta, mutta uusien tietojen mukaan supistuminen jäi 4,5 prosenttiin. Ero syntyy ennen kaikkea teollisuuden odotettua paremmasta selviytymisestä. Viennin supistuminen jäi noin kahdeksaan prosenttiin. Myös kotimainen kulutuskysyntä notkahti vähemmän kuin huhti-toukokuussa ennakoitiin.

Tässä seurantaraportissa kerrotaan:

- Kriisipuhelimeen soittaneiden määrä edellisvuosia korkeammalla, nuorten osuus kasvanut eniten
- Nollalinjan auttavaan puhelimeen ennätysmäärä soittoja kesällä
- Nikotiinin korvaushoitotuotteiden myynti on kasvanut selvästi
- Poikkeusolot näkyvät energiajuomien myynissä
- Lomautettujen määrä vähentynyt edelleen, alkaneiden lomautusjaksojen määrässä ei suuria muutoksia alkukesän jälkeen
- Suomalaisten koronaan liittyvän tiedon tarve lisääntynyt uudelleen heinäkuun jälkeen
- Avoterveydenhuollossa 10 miljoonaa käyntiä vähemmän kuin edellisvuonna
- Paluu neuvoloissa, kouluissa ja oppilaitoksissa syksyn arkeen
- Pikkulasten rokotuksia annettiin keväällä 2020 edellisvuotta vähemmän
- Omakannassa asiointit käänntyivät laskuun
- Palvelujärjestelmä palannut normaaliin tuotantoon?
- Uusien elinluovutustestamenttien määrä kääntyi laskuun
- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistossa yli 6,2, miljoonaa asiakirjaa
- Yksityisen terveydenhuollon etäkäynnit vuonna 2020
- Korvattuja sairauspäivärahaa edellisvuotta enemmän maaliskuussa
- Perustoimeentulotuen saajien määrä väheni elokuussa
- Poikkeuksellinen kevät näkyi Kelaan saapuneiden kuntoutushakemusten lukumäärissä
- Perustoimeentulotuen hakemukset käsitellään pääosin määräajassa
- Koronavilkku ladattiin yli miljoona kertaa 22 tunnin aikana
- Koronaviruksen oirearviot
- Nuorten osuus koronaviruksen oirearvioissa on kasvanut
- Pandemian vaikutukset kansantalouteen

Viikkoraportin tietoja julkaistaan myös verkkosivulla: thl.fi/koronanvaikutukset

[Katso aiemmat seurantaraportit täältä](#)

Viikkoraportin ovat toimittaneet:

Juha Honkatukia, tutkimuspäällikkö, THL
Vuokko Härmä, erikoissuunnittelija, THL
Vesa Jormanainen, johtava asiantuntija, THL
Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö, THL
Pekka Rissanen, tietoylijohtaja, THL

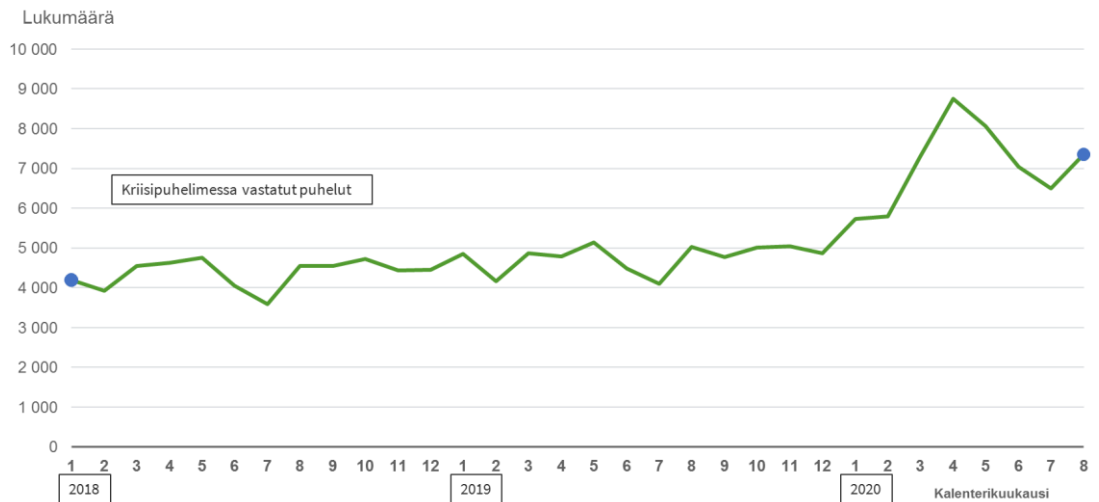
Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@thl.fi.

Väestön terveys, hyvinvointi ja elinolot

Kriisipuhelimeen soittaneiden määrä edellisvuosia korkeammalla, nuorten osuus kasvanut eniten

Susanna Winter

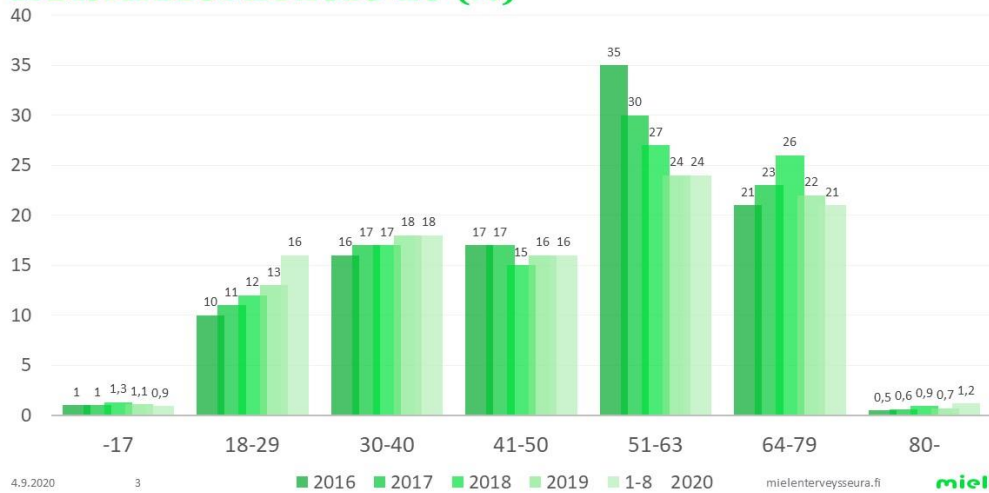
MIELI Suomen Mielenterveys ry:n valtakunnalliseen Kriisipuhelimeen on tullut vuonna 2020 enemmän puheluita kuin aikaisempina vuosina. Tämä näkyy sekä Kriisipuhelimeen tulleissa soittotyrytyksissä että vastatuissa puheluuissa. Eniten vastattuja puheluita oli huhtikuussa (yli 8700 puhelua), jonka jälkeen määrä kuukausittain hieman väheni. Elokuussa puhelujen määrä nousi jälleen ja niitä oli yhteensä yli 7300. Vuotta aiemmin puheluita oli elokuussa noin 5000.



Kuvio: Kriisipuhelimeen vastatut puhelut kuukausittain vuosina 2018–2020. Lähde: Susanna Winter, Mieli. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Alle 30-vuotiaiden soittajien lukumäärä on kasvanut eniten. Elokuun loppuun mennessä tältä ikäryhmältä tuli reilu 6200 soittoa, kun viisi vuotta sitten vajaa 5000 koko vuoden aikana. Viisi vuotta sitten 51–63-vuotiaiden kriisipuhelut olivat 35 prosenttia kaikista, kun osuus on ollut 24 prosenttia tänä vuonna. Ikäryhmän 64–79-vuotiaiden kriisipuhelut olivat 21 prosenttia viisi vuotta sitten ja samoin kuluvana vuonna.

KRIISIPUHELIMEEN SOITTANEIDEN IKÄJAKAUMA 2016-20 (%)



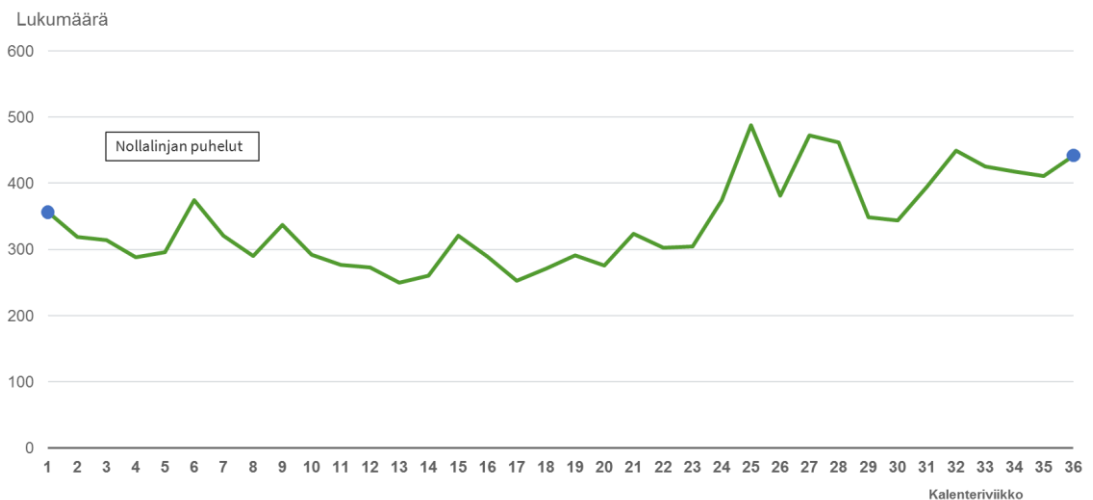
Kuvio: Kriisipuhelimeen soittaneiden osuudet (%) ikäryhmittäin vuosina 2016–2020. Lähde: Susanna Winter, Mieli. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Nollalinjan auttavaan puhelimeen ennätysmäärä soittoja keuhällä

Johanna Hietämäki ja Vuokko Härmä

Nollalinjan auttavaan puhelimeen soitettujen puhelujen määrä näyttää hieman laskeneen keuhällä ja nousseen huomattavasti kesän aikana. Puheluja tuli tammi-toukokuussa keskimäärin noin 43 päivässä kun kesäkuukausina määrä nousi lähes 60 päivittäiseen puheluun. Nollalinja tarjoaa tukea lähisuhdeväkivaltaa ja naiseen kohdistuvaa väkivaltaa kohdanneille ja heidän läheisilleen.

Elokuussa puheluja tuli ennätysmäärä koko Nollalinjan toiminnan ajalta (yhteensä 1903 puhelua). Korona oli esillä 128:ssa lähisuhdeväkivaltaa koskevassa puhelussa huhtikuusta alkaen (ajanjakso 1.4–7.9.2020).

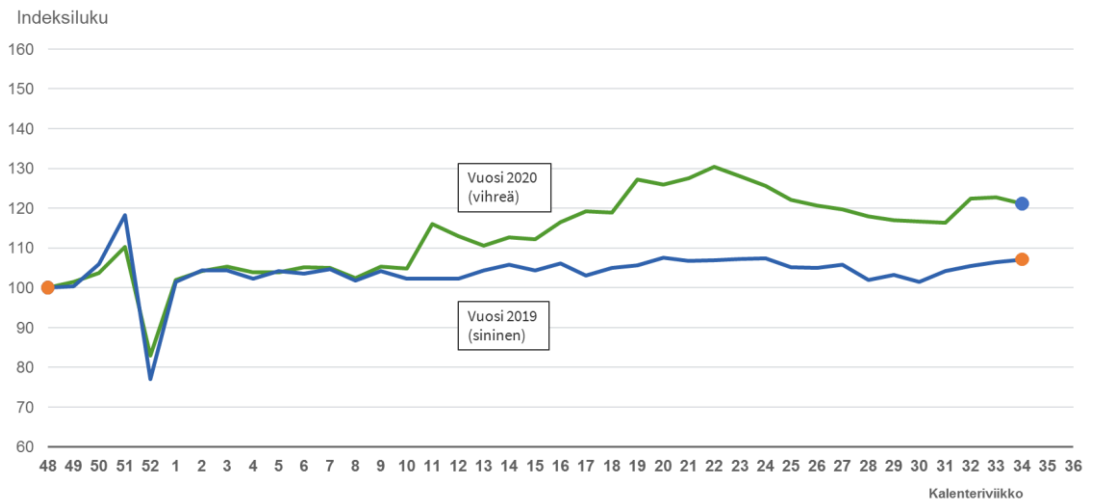


Kuvio: Nollalinjaan soittaneet viikoilla 1–36 vuonna 2020. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Nikotiinin korvaushoitotuotteiden myynti kasvanut selvästi

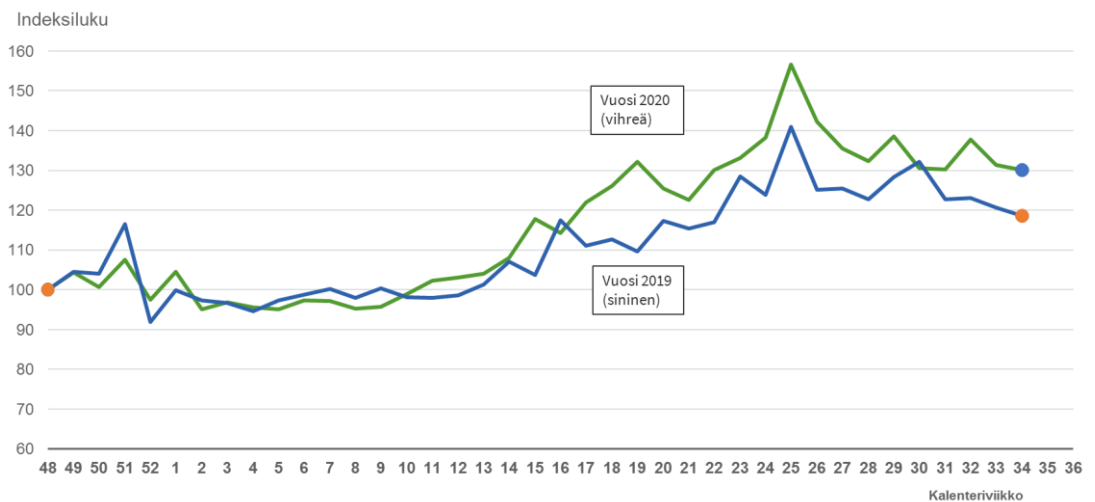
Timo Ståhl ja Tiina Ylöstalo

Nikotiinin korvaushoitoon tarkoitettujen tuotteiden myynnissä tapahtui selkeää kasvupiikkiä viikolla 11, jolloin annettiin muun muassa ohjeistus riskiryhmien suojaamisesta. Tämän jälkeen myynnin kasvua jatkui aina toukokuun loppuun asti, minkä jälkeen myynti on säilynyt selkeästi edellisvuotta korkeammalla tasolla.



Kuvio: Nikotiinin korvaushoidon indeksi viikoittain vuosina 2019–2020. Indeksillä on laskettu vertaamalla edellisvuoden viikkojen 47–48 keskimääräiseen viikkomyyntiin. Lähde: SOK / S-ryhmän myynnit. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Savukkeiden myynti oli alkuvuonna 2020 edellisen vuoden tasolla aina viikolle 13 asti. Rajanylityspaikkoja suljettiin ja rajanylitysliikennettä rajoitettiin viikosta 12 lähtien. Viikon 13 jälkeen savukkeiden myynnissä tapahtui selkeää kasvua aina juhannukseen asti. Tämän jälkeen kasvu taittui ja on sittemmin jäänyt edellisvuotta korkeammalle tasolle.

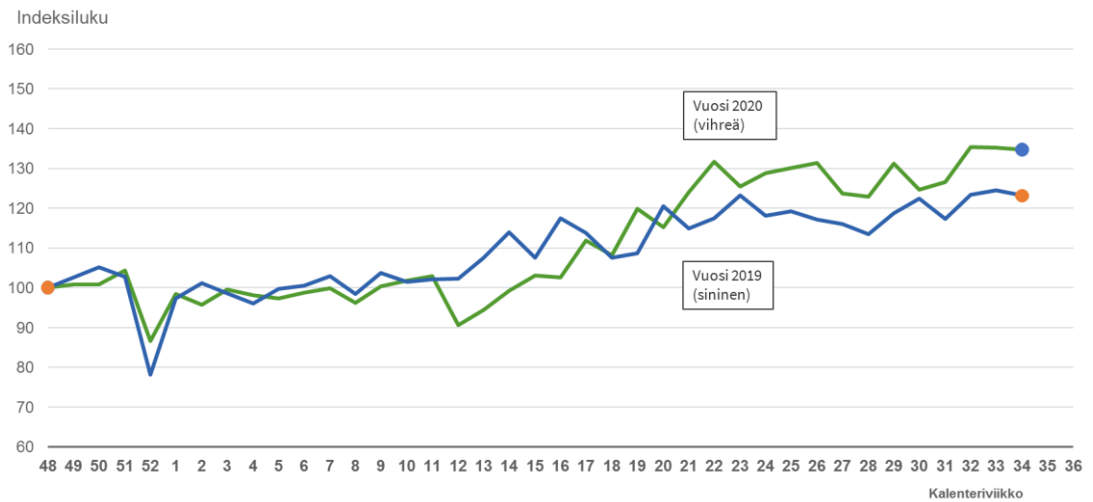


Kuvio: Savukkeiden indeksi viikoittain vuosina 2019–2020. Indeksillä on laskettu vertaamalla edellisvuoden viikkojen 47–48 keskimääräiseen viikkomyyntiin. Lähde: SOK / S-ryhmän myynnit. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Poikkeusolot näkyvät energijuomien myynnissä

Timo Ståhl ja Tiina Ylöstalo

Energijuomien myynnissä tapahtui selkeä lasku koulujen ja oppilaitosten siirtyessä etäopetukseen viikolla 12. Pudotuksen jälkeen myynti alkoi hiljalleen kasvaa, mutta myynti pysyi kuitenkin edellisvuotta alemmalla tasolla aina koulujen avaamiseen saakka (viikko 20). Tämän jälkeen myynti nousi hieman edellisvuotta korkeammalle tasolle, jolla se on pysynyt.



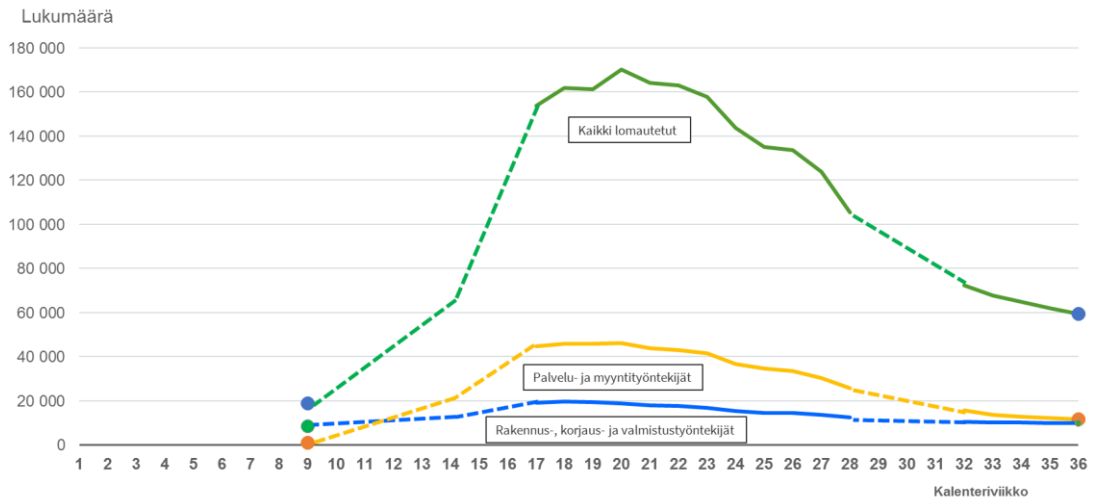
Kuvio: Energijuomien indeksi viikoittain vuosina 2019–2020. Indeksi on laskettu vertaamalla edellisvuoden viikkojen 47–48 keskimääräiseen viikkomyyntiin. Lähde: SOK / S-ryhmän myynnit. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Lomautettujen määrä vähentynyt, alkaneissa lomautusjaksoissa ei suuria muutoksia alkukesän jälkeen

Juha Honkatukia ja Laura Kestilä

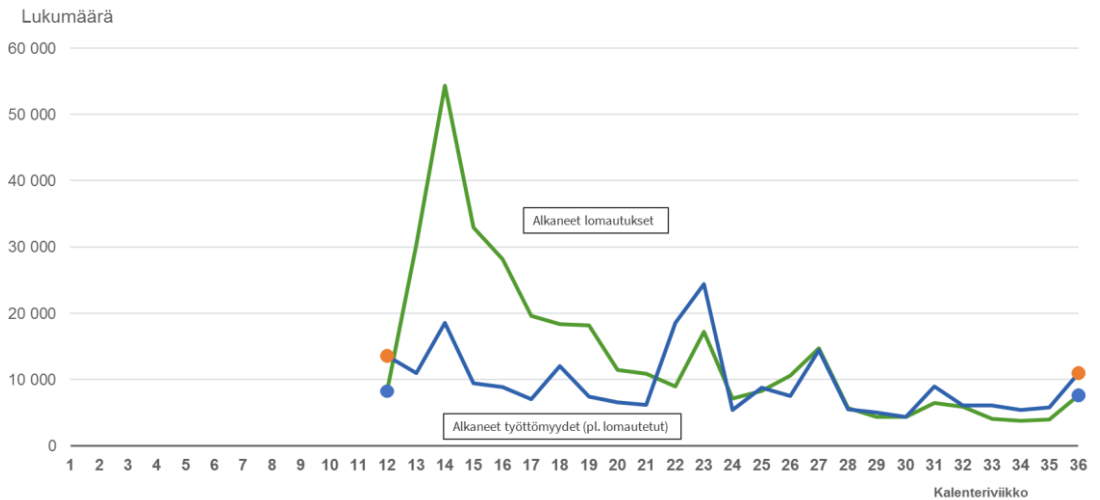
Suurin kasvu lomautettujen määrässä ajoittui huhtikuun alkuun. Lomautettujen määrä oli korkeimmillaan toukokuun alkupuolella (11.5.), jolloin lomautettuja oli yhteensä yli 170 000. Lomautukset ovat kohdistuneet erityisesti palvelu- ja myyntityöntekijöihin, mikä heijastaa matkailun sekä hotelli- ja ravintola-aloihin kohdistuneita rajoituksia.

Lomautettujen lukumäärä kääntyi laskuun touko-kesäkuussa. TEM:n tietojen mukaan viikon 37 alussa (5.9.) kokoaikaisesti lomautettuja työttömiä työnhakijoita oli noin 59 000, mikä noin 45 000 vähemmän kuin heinäkuun alussa (lomautettuja 6.7. oli noin 105 000). Tarkemmin ammattiryhmittäistä lomautettujen määrää voi tarkastella [TEM:n seurannassa](#).



Kuvio: Kaikkien lomaautettujen määrä sekä kaksi suurinta ammattiryhmää viikoilla 9–36 vuonna 2020. Lähde: TEM. Päivitetty verkkosivuille 26.8.2020.

Alkaneet lomautusjaksot lisääntyivät selvästi koronaepidemian alussa. Alkaneiden lomautusjaksojen määrä oli korkeimmillaan viikolla 14, jolloin alkaneita lomautusjaksoja oli yli 54 000. Alkaneet lomautusjaksot ovat vähentyneet kevään ja kesän kuluessa. Viikolla 36 alkaneita lomautusjaksoja oli noin 7600 ja alkaneita työttömyysjaksoja vastaavalla viikolla lähes 11 000.



Kuvio: Alkaneet lomautus- ja työttömyysjaksot viikoilla 12–36. Lähde: TEM. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

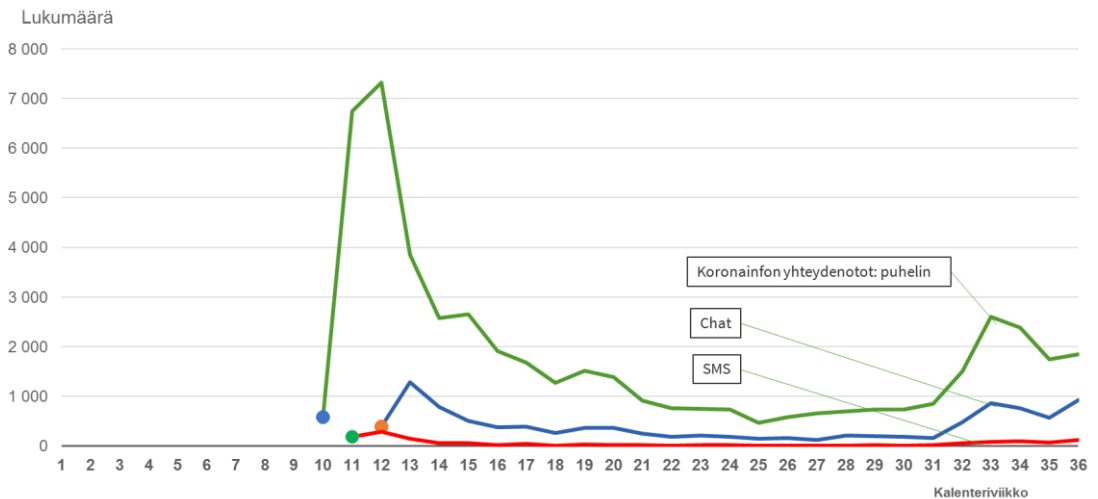
Väestön neuvonta ja ohjaus

Suomalaisten koronaan liittyvän tiedon tarve lisääntynyt uudelleen heinäkuun jälkeen

Marko Lähteenmäki, Minna Kuitunen ja Anna-Leena Lohiniva

Suomalaisten korona-epidemiaan liittyvien yhteydenottojen määrä Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan oli suurimmillaan viikolla 12, jolloin yhteydenottoja oli yhteensä lähes 8000. Tämän jälkeen yhteydenottojen määrä väheni ja vakiintui kesä-heinäkuussa uudelle tasolle.

Elokuussa yhteydenottojen määrä lisääntyi uudelleen ja oli korkeimmillaan viikolla 33. Viikolla 36 yhteydenottoja oli yhteensä lähes 2900, edellisellä viikolla hieman tätä vähemmän.



Kuvio: Yhteydenotot puhelimitse, chat-viestillä ja tekstiviestillä (SMS) Digi- ja väestötietoviraston koronaneuvontaan viikoilla 10–36. Lähde: Digi- ja väestötietovirasto. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Digi- ja väestötietoviraston palvelukanavissa kysyttiin viikoilla 33–36 muun muassa:

- Erilaisista oireista ja flunssasta; onko koronaa ja mitä teen, mihin otan yhteyttä, pääsenkö testeihin, pitääkö olla karanteenissa? (Omaolo oirearvio ja terveysneuvonta terveydenhuollosta)
- Lapsien sairastumisesta ja toimenpiteistä; voiko mennä päiväkotiin, kouluun yms.?
- Testitulosten saamisesta; mistä tieto tulee? Omakanta?
- Matkustusrajoituksista, työmatkaliikenteestä
- Mahdollisesta altistumisesta ja toimenpiteistä
- Omaehtoisesta karanteenista
- Maskeista ja suosituksista
- 31.8. lähtien kysymyksiä myös Koronavilkusta

[THL:n kalvopaketti kansalaisten riskikäsitteistä](#)

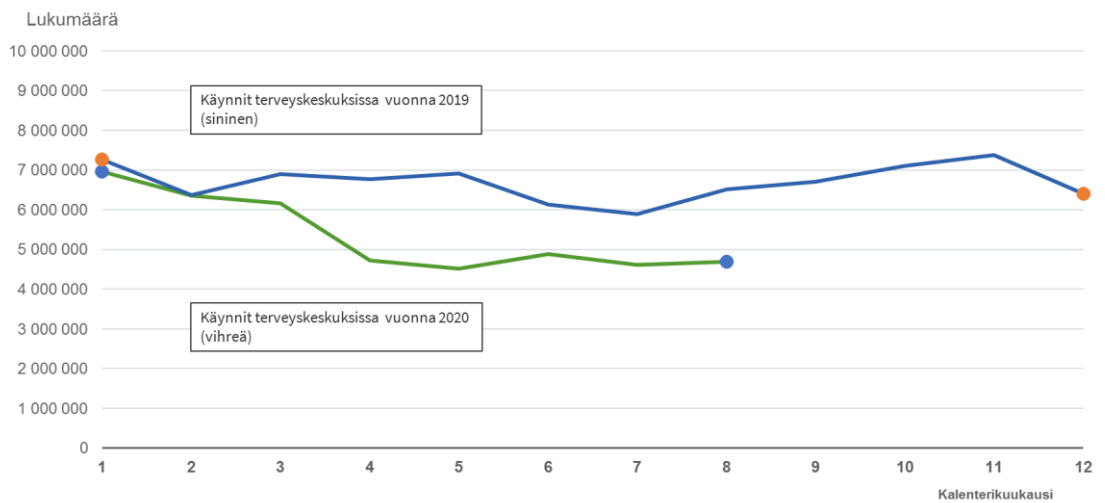
[Thl.fin koronasisältöjen käytön reaaliaikainen trendi](#)

Palvelut ja etuudet

Avoterveydenhuollossa 10 miljoonaa käyntiä vähemmän kuin edellisvuonna

Vesa Jormanainen ja Juliaana Nauha

Avohilmo-rekisteriin kirjattujen käyntien lukumäärä avoterveydenhuollossa (terveyskeskuksissa) on vuonna 2020 ollut kuukausi kuukaudelta pienempi kuin edellisvuonna. Tammi-elokuussa 2020 kirjattiin 43,88 miljoonaa käyntiä, mikä oli lähes 10 miljoonaa käyntiä vähemmän kuin vuonna 2019. On hyvin mahdollista, että avoterveydenhuollossa muodostuu hoitovelkaa.

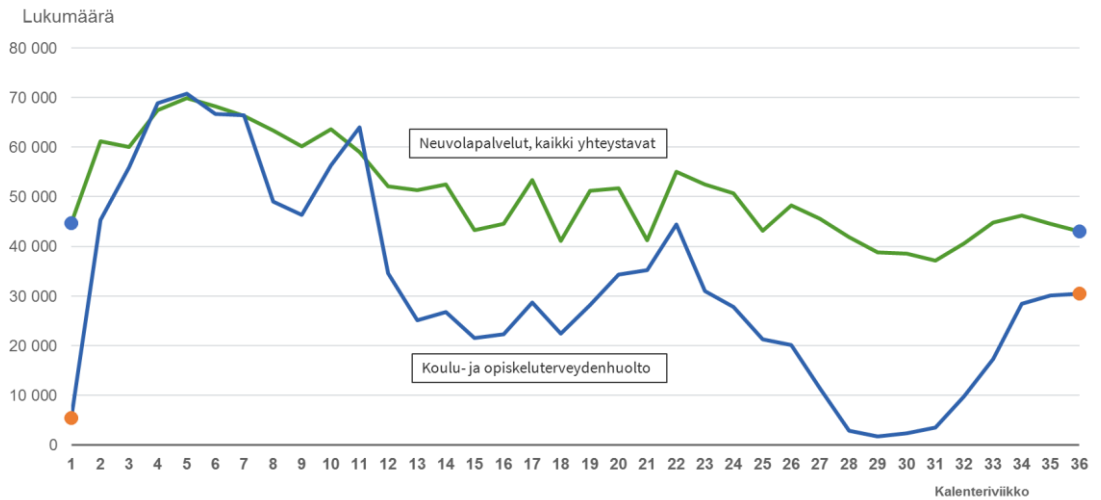


Kuvio: Perusterveydenhuollon (terveyskeskukset) käynnit kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Paluu neuvoloissa, kouluissa ja oppilaitoksissa syksyn arkeen

Vesa Jormanainen ja Juliaana Nauha

Koulujen ja oppilaitosten paluu syksyn arkeen näkyy myös käynneissä. Myös neuvolapalvelujen käynnit ovat palanneet poikkeusolojen ajan kevään tasolle.



Kuvio: Perusterveydenhuollon (terveyskeskukset) neuvolapalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon käynnit viikoilla 1–36 vuonna 2020. Lähde: THL, Avohilmo. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

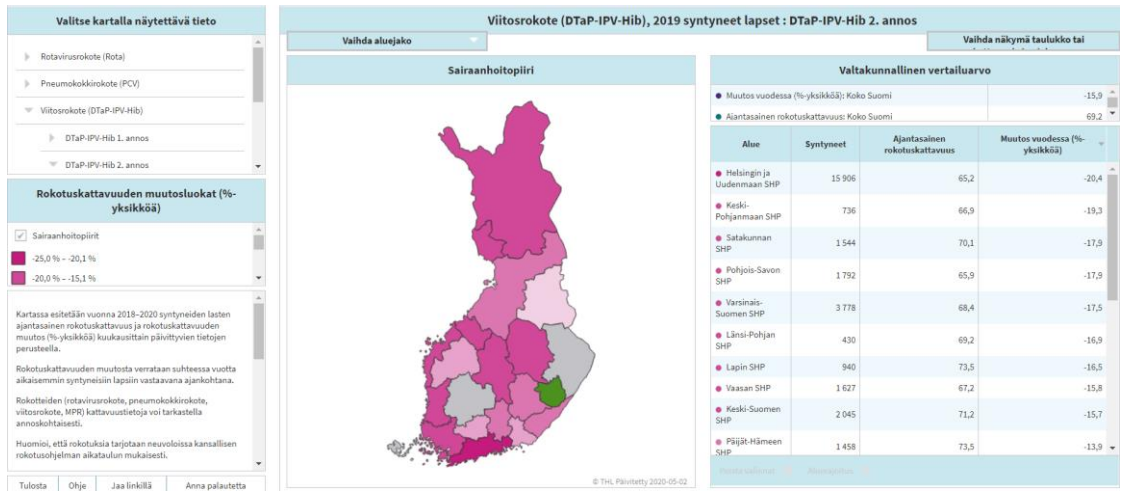
Pikkulasten rokotuksia annettiin keväällä 2020 edellisvuotta vähemmän

Ulpu Elonsalo

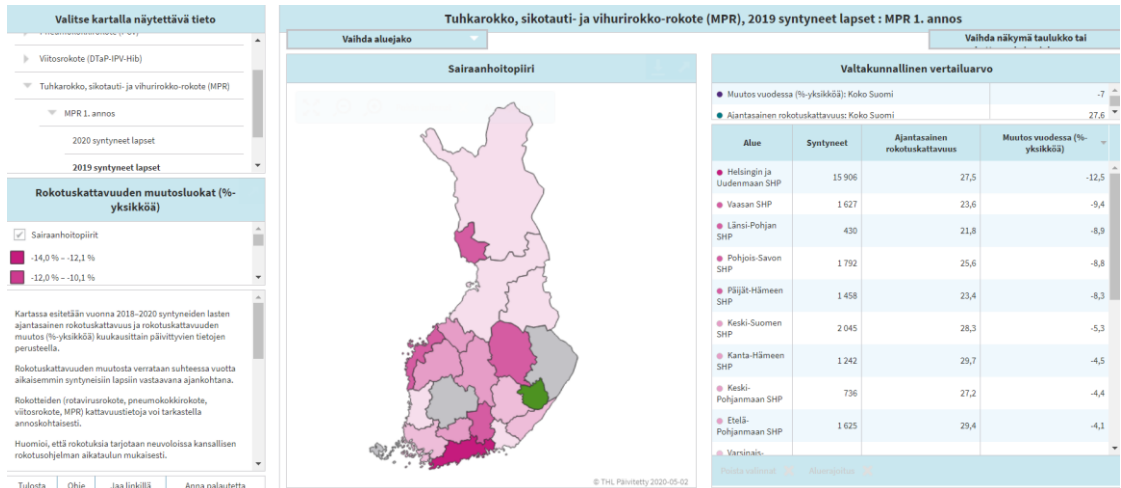
Lastenneuvolan terveystarkastuskäyntejä karsittiin etenkin koronavirusepidemian alkuvaiheessa. Asiakasperheet alkoivat koronaviruksen tartunnan pelossa myös itse perua tai siirtää aiemmin sovitut neuvolan vastaanotot. Nämä toimet vaikuttivat myös lasten rokotusohjelman rokotusten toteuttamiseen.

Rokotuskattavuutta arvioidaan syntymävuosittain. Koko maassa kaikkia pikkulasten rokotteita annettiin/otettiin keväällä 2020 vähemmän kuin edellisvuonna. Muutokset vaihtelivat huomattavasti alueittain ja rokoteannoksittain. Vuonna 2020 monilla alueilla rotavirus-, pneumokokki- tai viitosrokotussarjaan kuuluvien rokoteannosten kattavuudet olivat merkittävästi pienempiä verrattuna vuotta aiemmin syntyneisiin edellisvuonna.

Vuonna 2019 syntyneillä viitosrokotteen (kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio ja Hib-taudit) toisen annoksen kattavuus oli koko maassa noin 16 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2018 syntyneillä vuoden 2019 keväällä. Tuhkarokolta, sikotaudilta ja vihurirokolta suojaavan MPR-rokotteen kattavuus oli koko maassa 7 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisvuoden keväällä.



Kuvio: Vuonna 2019 syntyneiden pikkulasten 5-rokotteen toisen annoksen kattavuuden muutos (prosenttiyksikköä) verrattuna vuotta aiemmin syntyneiden kattavuuteen keväällä 2019 sairaanhoitopiireittäin (tilanne 2.6.2020). Lähde: THL, Rokotuskattavuuskartta. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.



Kuvio: Vuonna 2019 syntyneiden pikkulasten MPR-rokotteen ensimmäisen annoksen kattavuuden muutos (prosenttiyksikköä) verrattuna vuotta aiemmin syntyneiden kattavuuteen keväällä 2019 sairaanhoitopiireittäin (tilanne 2.6.2020). Lähde: THL, Rokotuskattavuuskartta. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Rokotusohjelmasta ja rokotuksista lisää seuraavassa päivityksessä (23.9.2020).

Ajantasainen pikkulasten rokotuskattavuuden kartta on herkkä mittari neuvoloiden terveystarkastusten ja rokotusten muutoksille. Kerran kuukaudessa päivitettävän kartan avulla rokotusten kattavuutta voi tarkastella koko maan, sairaanhoitopiirien ja terveyskeskusten tasoilla. Kartta tukee paikallista neuvolatyötä ja rokotusohjelman toteuttamista.

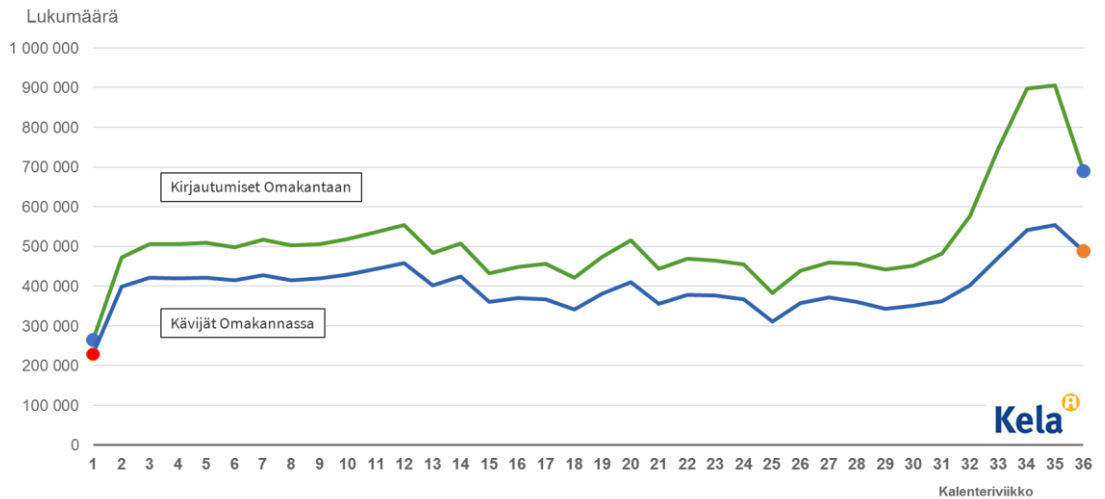
[Lisätietoja rokotuskartasta](#)

[THL-blogi lasten terveystarkastukset ja rokotukset ovat tärkeitä myös poikkeusoloissa](#)

Omakannassa asiointit kääntyivät laskuun

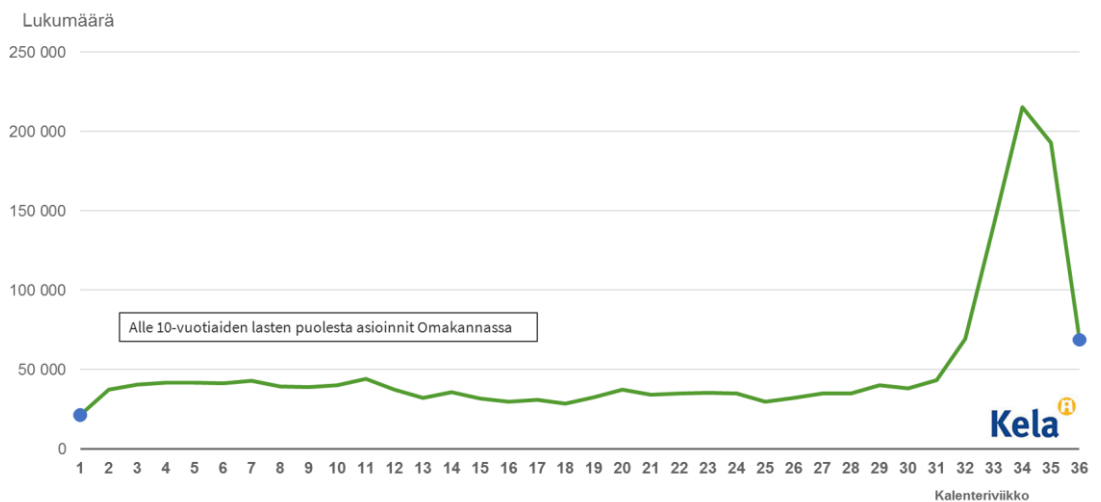
Vesa Jormanainen, Tommi Kulmala, Ari Helin ja Taina Sairanen

Viikoilla 32–34 havaittu voimakas Omakannassa asiointien lukumäärän ja kävijöiden kasvu on taittunut. Kasvun taittuminen ajoittuu ajankohtaan, jolloin lasten koronavirustestauksen suosituksia lievennettiin.



Kuvio: Omakanta-palvelun kävijät ja kirjautumiset palveluun viikoilla 1–36 vuonna 2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Vastaava kasvutrendin kääntymisen laskuun havaittiin myös huoltajien alle 10-vuotiaiden lasten puolesta asiointissa sekä alaikäisten (alle 18-vuotiaat henkilöt) Omakantaan kirjautumisissa.



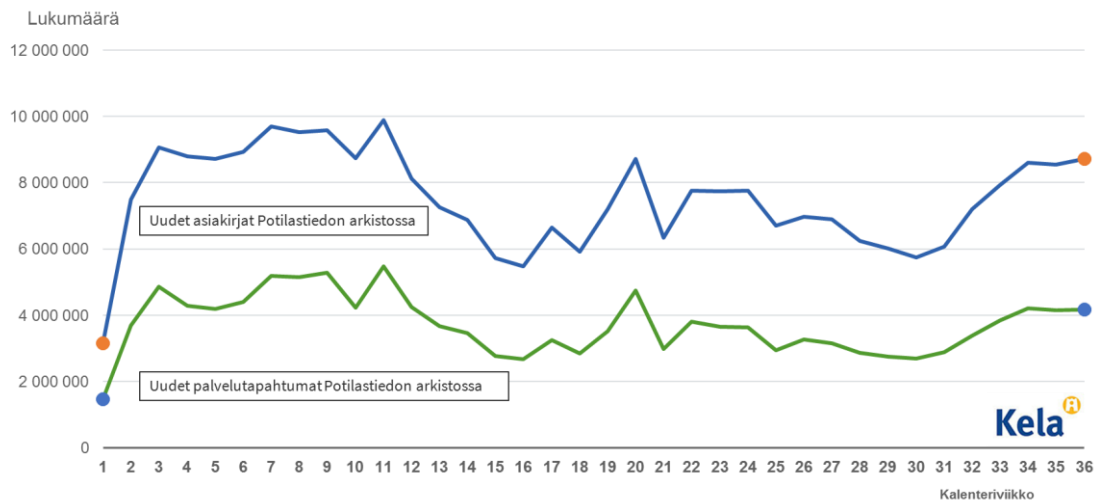
Kuvio: Omakanta-palvelussa huoltajien alle 10-vuotiaiden lastensa puolesta asiointit 1–36 vuonna 2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Palvelujärjestelmä palannut normaaliin tuotantoon?

Vesa Jormanainen, Tommi Kulmala, Ari Helin ja Taina Sairanen

Kanta-palveluiden Potilastiedon arkistoon kertyy henkilöiden terveystietoja kattavasti koko maasta julkiselta ja yksityiseltä sektorilta. Potilastiedon arkiston lukuja voidaan pitää yhtenä sosiaali- ja erityisesti terveydenhuollon palvelujärjestelmän kokonaisuuden "peilinä".

Kesän jälkeen heinä-elokuun vaihteessa (viikko 31) havaittu uusien asiakirjojen ja palvelutapahtumien lukumäärien kääntyminen kasvavalle trendille jatkui viikolle 34 saakka. Elokuun lopulta (viikko 35) alkaen Potilastiedon arkiston indikaattorit tasoittuivat lähes vuoden 2020 alun tasolle, joka edelsi poikkeusoloja. Onko palattu jo normaaliin tuotantoon käy mielessä.



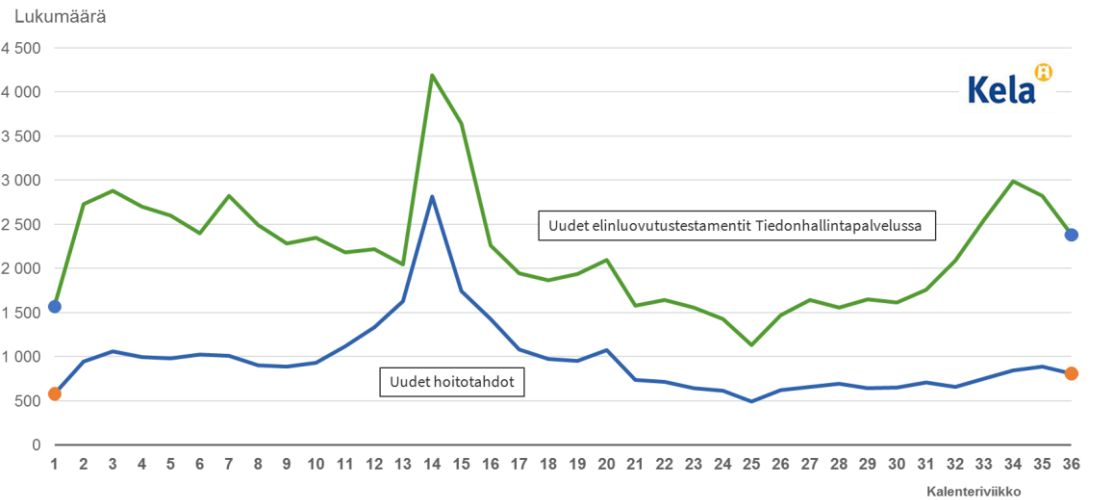
Kuvio: Potilastiedon arkiston uudet asiakirjat ja palvelutapahtumat viikoilla 1–36 vuonna 2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Uusien elinluovutustestamenttien määrä kääntyi laskuun

Vesa Jormanainen, Tommi Kulmala, Ari Helin ja Taina Sairanen

Potilastiedon arkiston Tiedonhallintapalveluun tallennetaan henkilön elinluovutustestamentit ja hoitotahdot. Viikolta 31 heinä-elokuun vaihteessa kasvutrendille kääntyneet uusien elinluovutustestamenttien ja hoitotahojen lukumäärä kääntyivät laskuun elokuun kahden viimeisen viikon aikana.

Kevääseen 2020 verrattuna erityisesti uusien elinluovutustestamenttien lukumäärän kasvu syksyllä oli pitkäaikaisempi, mutta lukumäärältään mahdollisesti yhtä suuri kuin keväällä. Hoitotahojen lukumäärän kasvu saattaa selittyä myös satunnaisvaihtelulla.



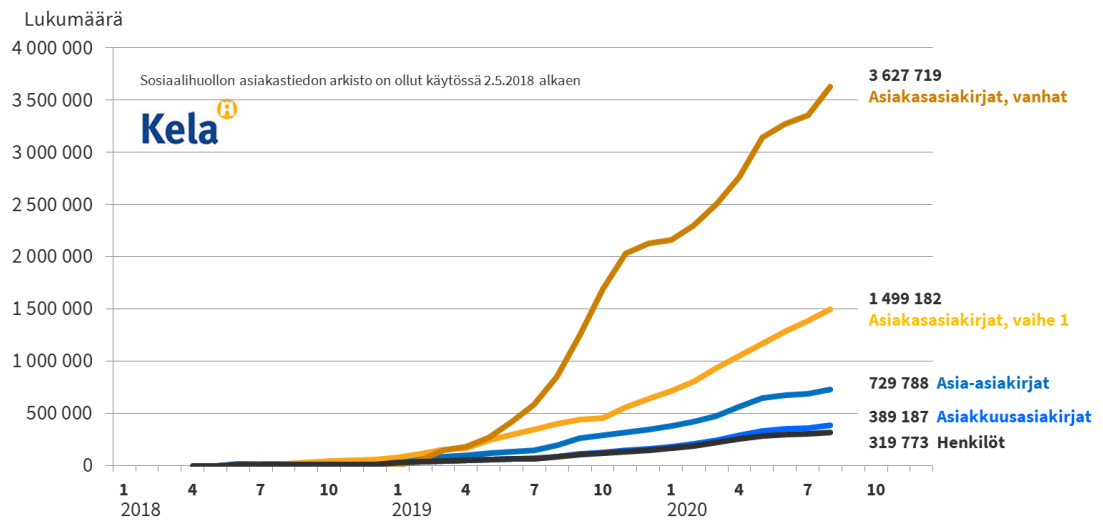
Kuvio: Potilastiedon arkiston Tiedonhallintapalvelun uudet elinluovutustestamentit ja hoitotahdot viikoilla 1–36 vuonna 2020. Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistossa 6,2 miljoonaa asiakirjaa

Vesa Jormanainen

Kanta-palveluihin kuuluvan Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto on ollut käytössä runsaat kaksi vuotta (2.5.2018 alkaen). Palvelua käyttää 48 organisaatiota, joista 39 on julkisia ja 9 yksityisiä sosiaalihuollon palveluntuottajia. Palveluja tuotetaan kuudella eri asiakastietojärjestelmällä, jotka arkistovat/tallentavat asiakirjoja standardoidussa muodossa sähköisesti Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon.

Palveluun tallennettujen asiakirjojen volyymi on lähtenyt hallittuun kasvuun jo vapaaehtoisen palveluun liittymisten myötä. Käyttöönottoon on ilmoittautunut 69 uutta organisaatiota (42 julkista ja 27 yksityistä).



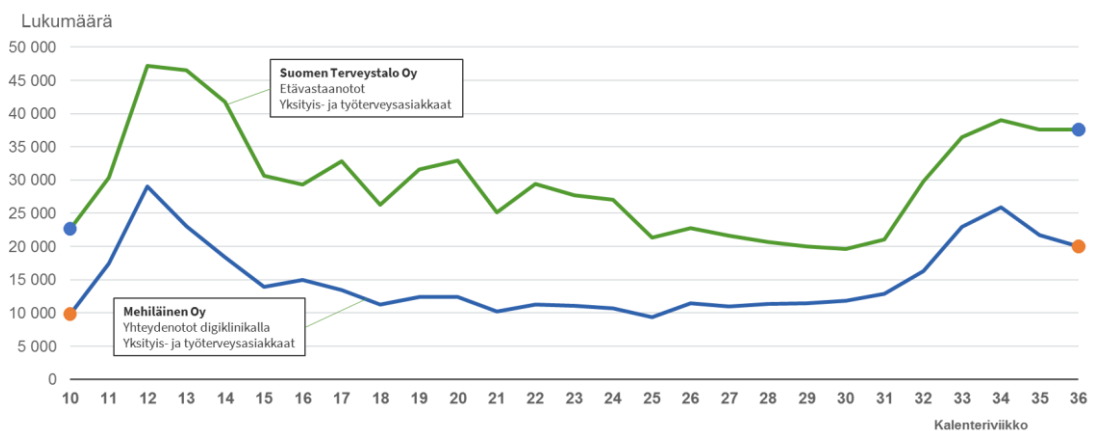
Kuvio: Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston asiakirjat ja henkilöt kuukausittain vuosina 2018–2020 (kumulatiiviset luvut). Lähde: Kela, Kanta-palvelut. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Yksityisen terveydenhuollon etäkäynnit vuonna 2020

Vesa Jormanainen

Yksityisen terveydenhuollon palveluntuottajien etävastaanottojen lukumäärät kääntyivät voimakkaaseen nousuun jo ennen poikkeusolojen julistamista viikolla 12 ja kevään 2020 huipussaan viikolla 12. Kahden suuren valtakunnallisen yksityisen palveluntuottajan etävastaanottojen lukumäärät laskivat viikon 12 jälkeen aina heinäkuun lopulle saakka. Heinä-elokuun vaihteessa etävastaanottojen lukumäärät kääntyivät uudestaan voimakkaalle kasvutrendille. Syksyllä lukumäärät olivat suurimmillaan elokuun puolivälissä.

Päivittäistietojen perusteella Terveystalon etävastaanottojen volyymit olivat arkipäivinä (maanantai-perjantai) suuremmat Mehiläisellä, mutta viikonloppuina pienemmät kuin Mehiläisellä. Volyymien eroja voidaan ainakin osin selittää yritysten työterveydenhuollon asiakkaiden lukumäärien erolla.



Kuvio: Kahden valtakunnallisen yksityisen terveyspalvelujen tarjoajan raportoimat etävastaanotot viikoilla 10–36 vuonna 2020. Lähde: Mehiläinen ja Suomen Terveystalo, yritysten verkkosivut. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Korvattuja sairauspäivärahaa kausia edellisvuotta enemmän maaliskuussa

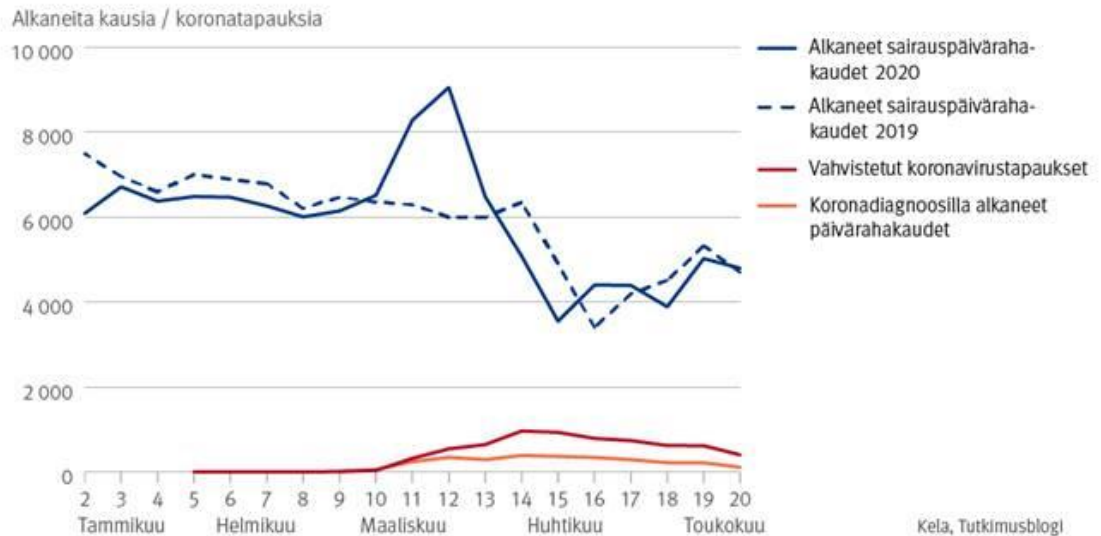
Jenni Blomgren

Koronaepidemian ensimmäisen aallon aikana jo ennen poikkeusoloja viikolta 12 alkaen havaittiin Kelan korvaamissa sairauspäivärahaa kausissa voimakasta kasvua. Kaikkiaan korvattu poissaoloa kausia vuoden 2020 tammi-toukokuussa alkoi kuitenkin vähemmän kuin edellisvuonna vastaavana aikana. Vuoden 2020 maaliskuun puolivälin lyhytaikainen nousu johtui hengityselinten sairauksien ryhmään kirjatusta poissaoloista. Koronaviruksen diagnoosilla korvattujen päivärahaa kausien osuus kaikista korvatuista kausista on toistaiseksi ollut varsin pieni. Kaikissa diagnoosiryhmissä näkyi selvä sairauspäivärahaa kausien väheneminen poikkeusolojen aikana, kun käyttöön otettiin rajoitustoimia.

[Lisää korvatuista sairauspäivärahaa kausista Kelan tutkimusblogissa](#)

Sairauspoissaolokausissa piikki maaliskuun puolivälissä

Alkaneet sairauspäivärahakaudet viikoittain vuosina 2019 ja 2020
ja vahvistetut koronavirustapaukset vuonna 2020



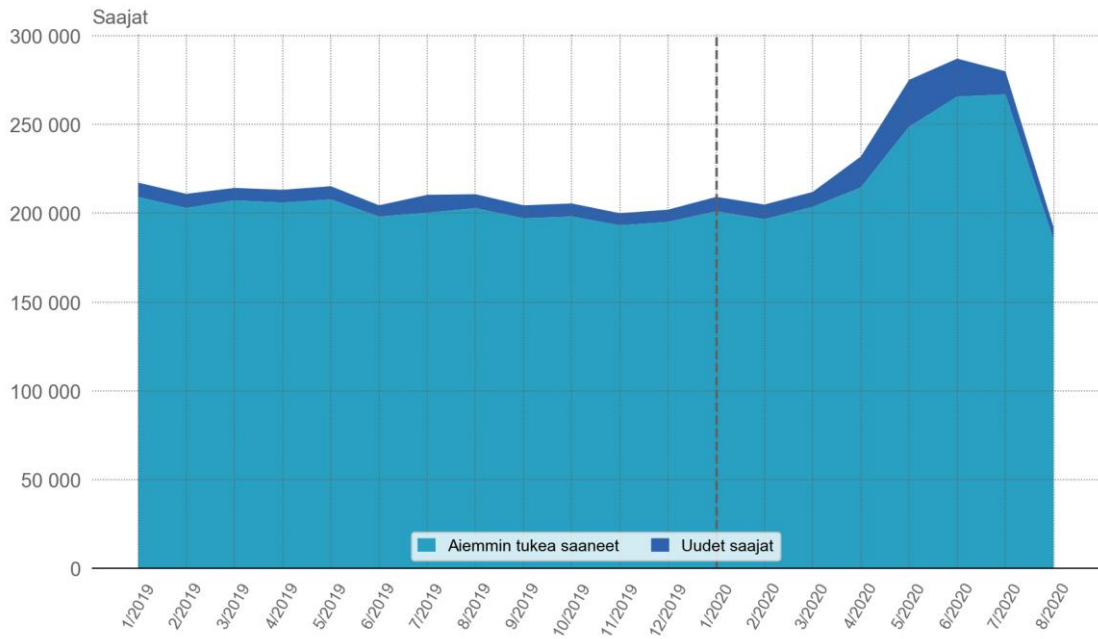
Kuvio: Alkaneet Kelan korvaamat sairauspäivärahakaudet viikoilla 2–20 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Perustoimeentuloa saavien määrä väheni elokuussa

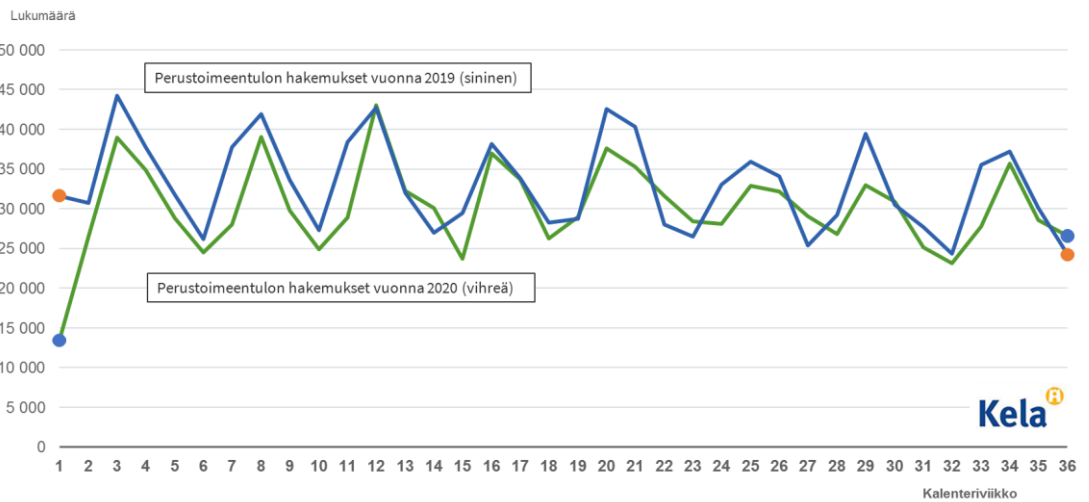
Vuokko Härmä ja Laura Kestilä

Kela [seuraa](#) koronaepidemian vaikutuksia etuushakemusten ja etuuskien saajien määriin. Tietojen mukaan perustoimeentulotuen saajamäärät kasvoivat kevään ja alkukesän aikana, mutta kääntyivät laskuun heinä-elokuussa. Perustoimeentulotuen hakemusten määrässä ei ole havaittu suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Viikolla 36 hakemusten määrä oli myös suurin piirtein edellisvuoden tasolla.

Perustoimeentulotuen saajat 2019-2020. Lähde: Kela

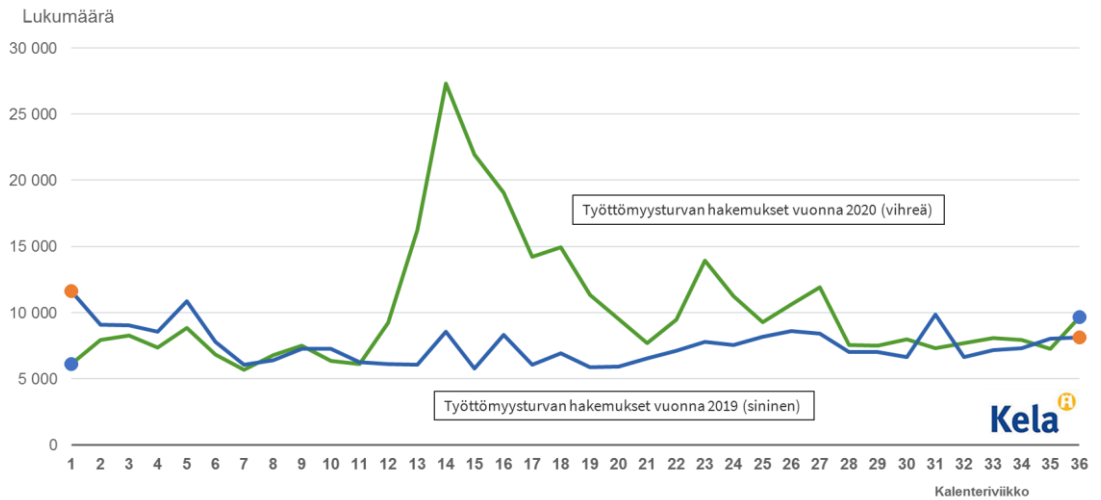


Kuvio: Perustoimeentulotukea saaneiden määrä (aiemmin tukea saaneet ja uudet saajat) kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020



Kuvio: Perustoimeentulotuen hakemusten määrä viikoilla 1–36 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Työttömyysturvahakemusten määrä lähti kasvun heti poikkeusolojen alkaessa ja oli suurimmillaan huhtikuun alussa. Kokonaisuudessaan työttömyysturvan hakemusmäärät ovat pysyneet edellisvuotta korkeammalla tasolla. Viime viikkoina hakemusten määrä on ollut lähellä edellisen vuoden tasoa.

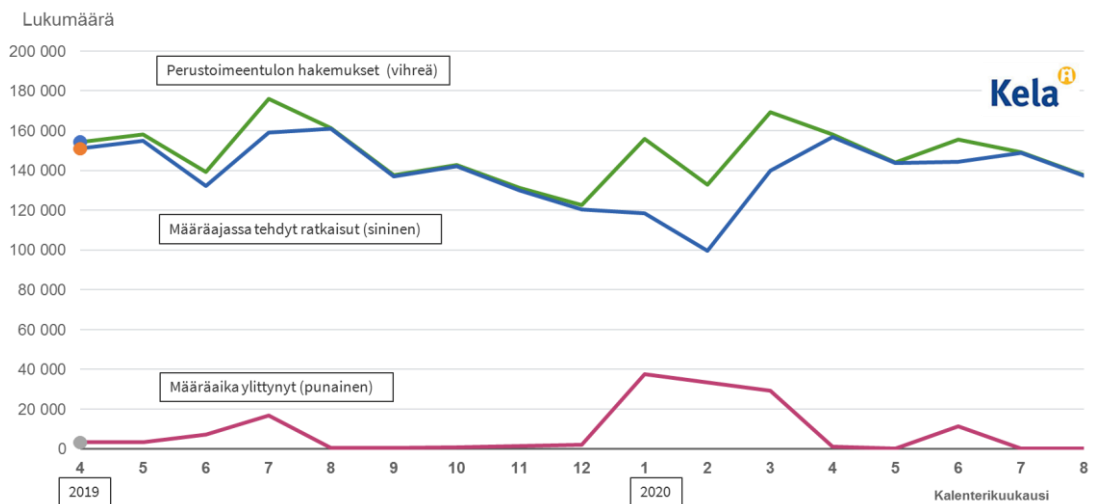


Kuvio: Työttömyysturvan hakemusten määrä viikoilla 1–36 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Perustoimeentulon hakemukset käsitellään pääosin määräajassa

Merita Jokela

Perustoimeentulotuen hakemusten keskimääräinen käsittelyaika on pysynyt toukokuusta elokuuhun noin kolmessa päivässä, mikä on alkuvuoteen verrattuna puolet nopeampi aika. Määräajassa eli seitsemän työpäivän kuluessa tehtyjen ratkaisujen osuus oli kesäkuukausina lähes 100 prosenttia. Luvut sisältävät ne perustoimeentulotuen hakemuksia koskevat ratkaisut, jotka eivät vaatineet lisäselvityksiä.



Kuvio: Käsittelyaikatakuun piiriin kuuluvien perustoimeentulotuen hakemusten ratkaisujen määrä kuukausittain vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

[Lisätietoja tilastosta](#)

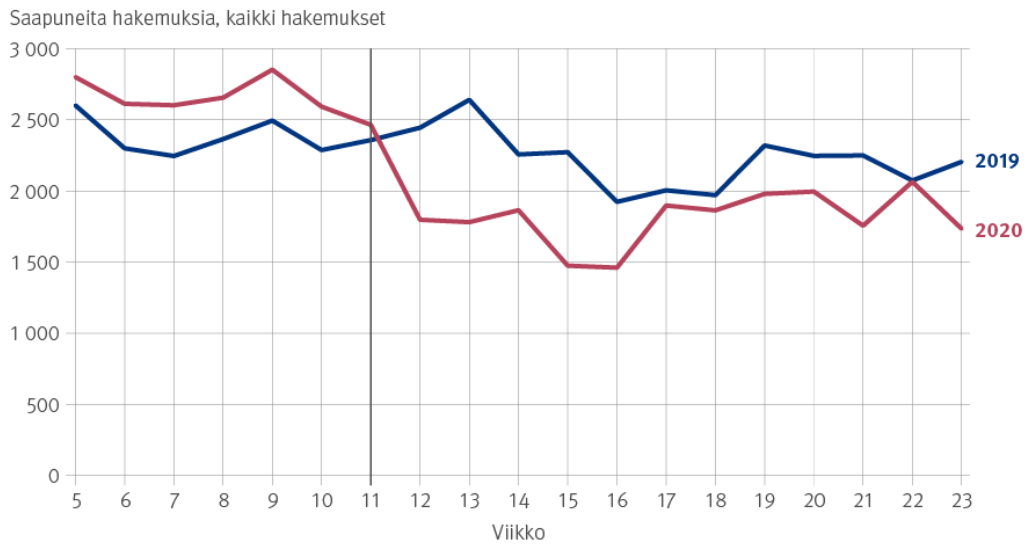
Poikkeuksellinen kevät näkyi Kelan kuntoutushakemusten lukumäärissä

Karoliina Koskenvuo

[Kela järjestää](#) ammatillista kuntoutusta, vaativaa lääkinällistä kuntoutusta ja harkinnanvaraisena kuntoutuksena muuta ammatillista tai lääkinällistä kuntoutusta sekä korvaa kuntoutuspsykoterapiaa. [Kelan asiantuntijoiden](#) mukaan koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne näkyi Kelaan saapuneiden kuntoutushakemusten lukumäärissä keväällä 2020. Hakemusten määrä väheni viikon 11 jälkeen. Vaikutusten arviointi edellyttää kuitenkin pidempää seuranta-aikaa ja useampien eri tekijöiden huomioon ottamista.

Kuntoutushakemukset vähenivät edellisvuoteen verrattuna viikon 11 jälkeen

Saapuneet kuntoutushakemukset viikoittain vuosina 2019 ja 2020



Kela, Tutkimusblogi

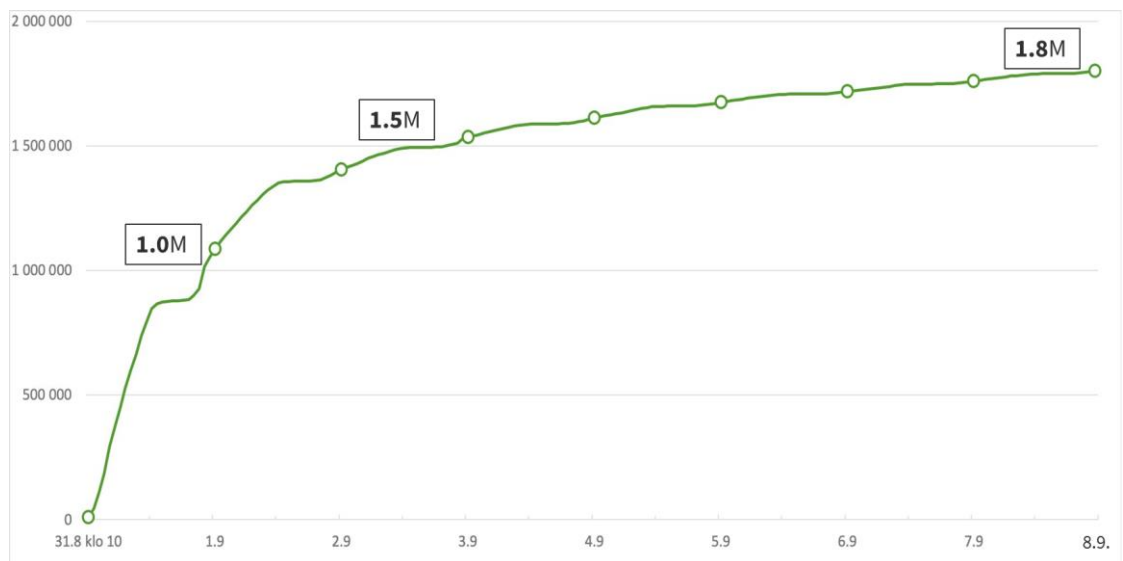
Kuvio: Kuntoutushakemusten määrä viikoilla 5–23 vuosina 2019–2020. Lähde: Kela. Päivitetty sivuille 9.9.2020.

Lääkinnälliset tuotteet ja laitteet, sovellukset ja rokotteet

Koronavilkku ladattiin yli miljoona kertaa 22 tunnin aikana

Alexi Yrttiaho

Koronavilkku-sovellus on ollut ladattavissa verkkokaupoissa (App Store, Google Play) maanantaista 31.8. klo 10 alkaen. Sovellusta ladattiin ennätyselliset 1 miljoonaa kertaa alle vuorokaudessa. Koronavilkku on ladattu 8.9.2020 mennessä yli 1,8 miljoonaa kertaa ja se on käytössä yli 500 eri puhelinmallissa. Sovellus nopeuttaa virukselle altistuneiden tavoittamista ja tartuntaketjujen katkaisemista.



Kuvio: Koronavilkku-sovelluksen lataukset verkkokaupoista 31.8.2020 alkaen. Lähde: THL. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Koronavilkun käyttäjät ovat syöttäneet sovellukseen 41 avauskoodia. Terveydenhuollon ammattihenkilö antaa avauskoodin henkilölle, jolla on todettu koronavirustartunta. Tämän jälkeen sovellus lähettää tiedon niille, jotka ovat voineet altistua tartunnalle. Koronavilkun käyttäjä saa ilmoituksen mahdollisesta altistumisestaan tilanteessa, jossa hän on oleskellut noin 2 metrin etäisyydellä sairastuneesta noin 15 minuutin ajan.

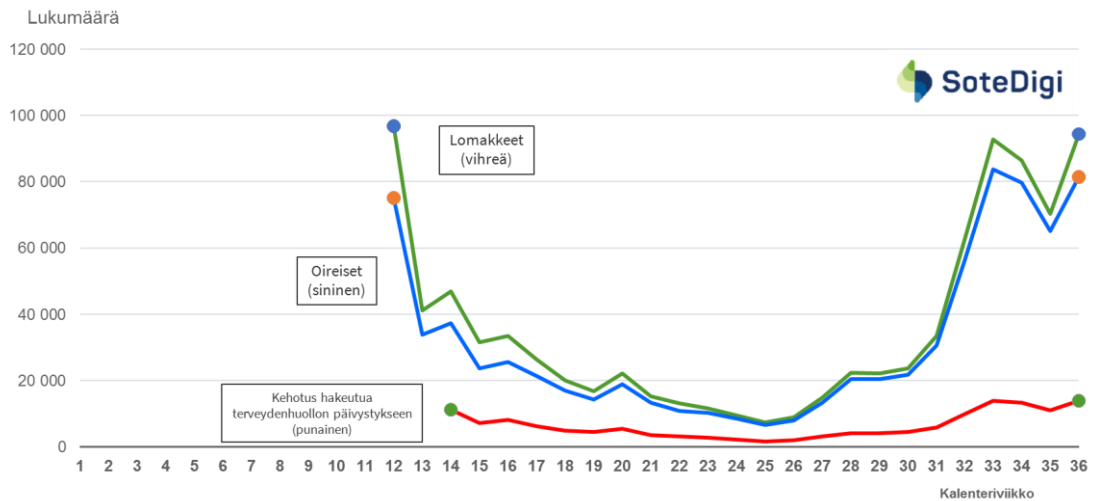
Koronavilkun julkistamispäivänä 31.8.2020 yli 935 000 kävijää vieraili koronavilkku.fi-verkkosivuston etusivulla. Kävijämäärä vastaa noin 16 prosenttia Suomen väkiluvusta. Kyseessä on tietävästi kaikkien aikojen ennätys verkkokampanjan vuorokautisessa kävijämäärässä. Kello 14–15 tunnin aikana sivustolla vieraili yli 150 000 kävijää.

[Tutustu sovellukseen ja lataa se verkkosivun kautta](#)

Koronaviruksen oirearvioista yli 10 000 viikoittain päivystykseen

Vesa Jormanainen

Heinä-elokuussa havaittu voimakas koronaviruksen oirearvioiden lukumäärän kasvu on tasoittunut noin 60 000–90 000 lukumääriin viikossa. Koronaviruksen oirearvion perusteella ohjataan merkittävä määrä oirearvion täyttäjistä terveydenhuollon päivystykseen. Valtakunnallisella tasolla päivystykseen ohjataan viikoittain yli 10 000 oirearvion täyttäjää.

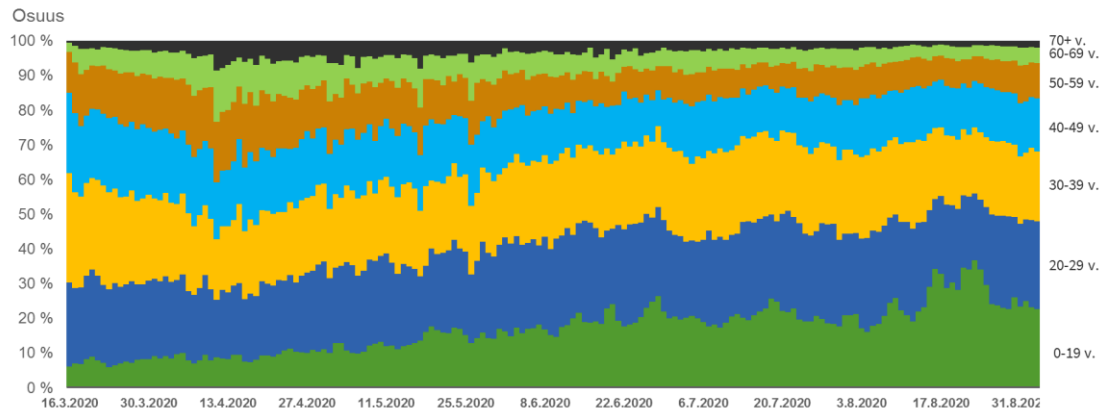


Kuvio: Omaolon koronaviruksen oirearviot viikoilla 12–36 vuonna 2020. Lähde: SoteDigi Oy ja THL. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

Nuorten osuus koronaviruksen oirearvioissa on kasvanut

Vesa Jormanainen

Alle 30-vuotiaiden osuus koronaviruksen oirearvioissa keväällä oli pitkään 30 prosentin tasolla, mutta on vähitellen kasvanut jo 50 prosenttiin. Kasvutrendi on ollut erityisen voimakas 0–19-vuotiaiden ikäryhmässä: osuus on nelinkertaistunut 5 prosentista noin 20 prosenttiin. Osuudet kaikista vastaajista ovat pienentyneet erityisesti 50 vuotta täyttäneiden ikäryhmissä. Ikäryhmien osuudet päivittäin koronaviruksen oirearvioon vastaajista 16.3.–3.9.2020 perustuvat 898 279 oirearvion tietoihin.



SoteDigi Omaolo

Kuvio: Omaolon koronaviruksen oirearvioiden ikäryhmät (%) päivittäin 16.3.–3.9.2020. Lähde: SoteDigi Oyj ja THL. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.

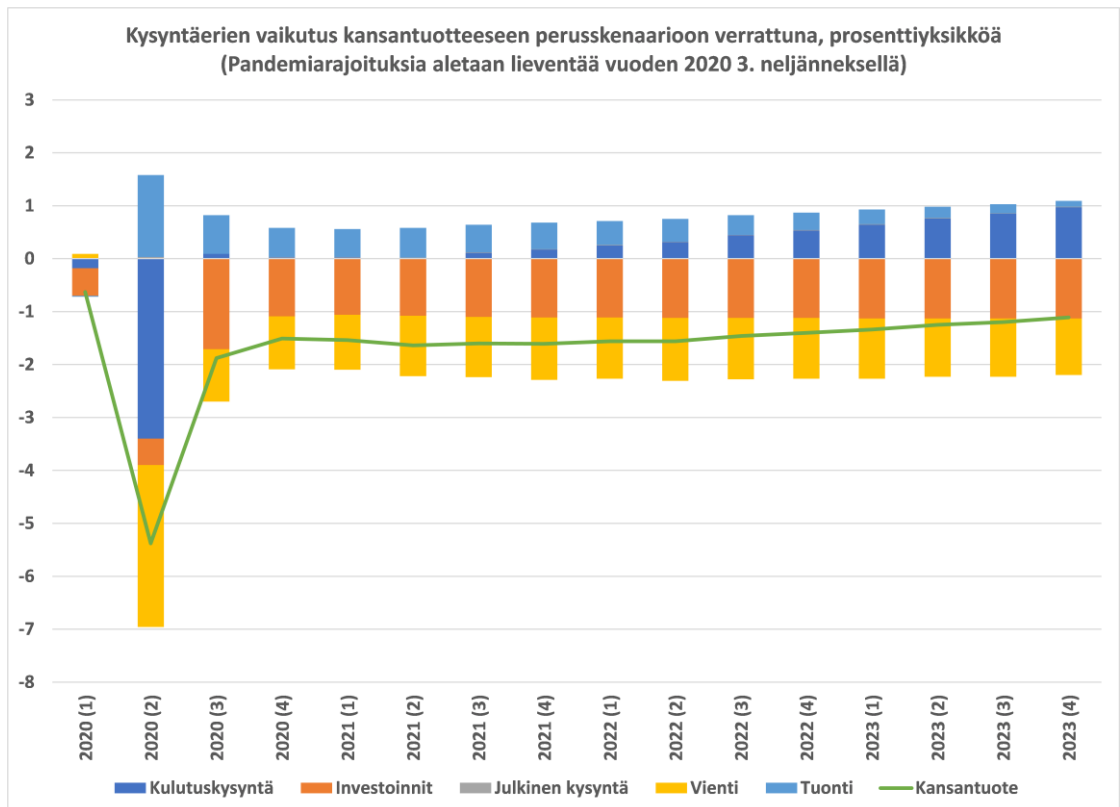
Kansantalous

Pandemian vaikutukset kansantalouteen

Juha Honkatukia

Tilastokeskus julkaisi elokuun lopussa kansantalouden tilinpidon toisen vuosineljänneksen tiedot. Niiden valossa Suomi selviytyi koronakeväästä ennakoitua paremmin. Tuolloin arvioitiin, että kansantalous supistuisi jopa kahdeksan prosenttia alkuvuodesta, kun uusien tietojen mukaan supistuminen jäi neljään ja puoleen prosenttiin. Ero syntyy ennen kaikkea teollisuuden odotettua paremasta selviytymisestä. Viennin supistuminen jäi meillä noin kahdeksaan prosenttiin kun se esimerkiksi Ruotsissa oli lähes yhdeksäntoista prosenttia. Myös kotimainen kulutuskysyntä notkahti vähemmän kuin huhti-toukokuussa ennakoitiin.

Kuvaan 1 on koottu kansantuotteen muutoksen kasvuhajotelma, joka kertoo, kuinka kysynnän erät vaikuttavat kansantuotteen muutokseen. Kuvasta näkyy, kuinka Tilastokeskuksen uusien tietojen välillä kansantuotteen muutos vuoden 2020 ensimmäisen ja toisen neljänneksen välillä oli noin 4,5 prosenttia. Yksityisen kulutuksen vaikutus tähän muutokseen oli noin 3,3 prosenttiyksikköä ja viennin kutakuinkin saman verran. Myös tuonti pieneni selvästi, mikä kohensi kansantuotetta. Keväisiin odotuksiin verrattuna sekä kulutuskysynnän että viennin vaikutus jäivät toista prosenttiyksikköä pienemmäksi, mikä selittää pääosan toteuman erosta ennusteisiin. Talouden toipumisen kannalta tilanne ei ole niinkään muuttunut – rajoitusten poistaminen jo kolmannella neljänneksellä on auttanut kotimarkkinoita elpymään, mutta vientimarkkinoiden epävarmuudet ovat vähintäänkin yhtä suuret kuin keväällä. Pandemian toisen aallon epävarmuus heijastuu myös kotimarkkinoihin.



Kuvio: Pandemian vaikutukset kansantalouteen. Lähde: Tilastokeskus ja THL. Päivitetty verkkosivuille 9.9.2020.